

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 4. Vtrum voluntas necessariò moueatur à Deo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Quid, si non impeditur vsum rationis.

Secunda Conclusio. Si passio non sit adeo vehemens, vt rationis vsum impediatur, non mouet necessarîo: quia cum illa passione, intellectus potest rem aliter apprehendere, quàm à passione proponitur. Intellige hoc de necessitate Physica. Nam fortasse interdum talis passio potest mouere necessarîo necessitate morali, ita vt non peccetur consentiendo, saltem mortiferè; de quo plura in Tractatu de Gratia.

Notandum Primò, in Resp. ad Tertium. quod ait D. Thomas: *Voluntas non solum mouetur à bono vniuersali apprehenso per rationem, sed etiam apprehenso per sensum*, non esse sic intelligendum, quasi apprehensio sensus sufficiat ad mouendam voluntatem: id enim falsum esse patet ex dictis q. 9. art. 2. sed sensus est, Voluntatem non tantum moueri à bono vniuersali, quod sola ratione percipitur, v. g. à voluptate in genere, ab honesto in genere; verum etiam à particulari, quod primò apprehenditur sensu, & à sensu transit eius apprehensio ad rationem; à qua vbi apprehensum fuerit, potest mouere voluntatem.

6 Pueri & amentes in quibus necessarîo mouentur.

Notandum Secundò, Pueros & amentes non in omnibus suis motibus necessarîo moueri; vt rectè docuit Victoria, Relect. *De venientibus ad vsum rationis*; sed tantum in quibusdam, nempe in ijs appetendis vel fugiendis, quæ ita apprehendunt esse bona, vt nullam cernant rationem mali; vel ita mala, vt nullam cernant rationem boni: vel si vtramque aliquo modo apprehendant, tamen non possint illas ita inter se comparare, quin apprehensio alterius obtineat & vincat. Sic videmus istos necessarîo amplecti, vbi apprehendunt magnas voluptates; & necessarîo fugere, vbi magnos dolores: vbi verò nihil horum apprehendunt, vel valde parum, habent in sua potestate acceptare vel non acceptare; vt experientia docet: possuntque redèere rationem, cur sic, vel sic faciant. Quæ autem hic obijcit Medina, facile solui possunt. Vide infra quæst. 13. art. 2.

Quo modo carent vsum rationis.

Dicuntur autem pueri & amentes careere vsum rationis, quia eo carent circa bonum & malum morale; quod est proprium bonum hominis, & perfectum vsum rationis requirit: non autem quia eo carent circa bona sensibilia, eorumque contraria; ad quæ sufficit vsum rationis multò minor.

ARTICVLVS IV.

Vtrum voluntas necessarîo moueatur à Deo?

Conclusio est, Voluntatem non necessarîo moueri à Deo; id est, motus voluntatis non esse necessarios, sed liberos, etiam si à Deo proueniant. Ratio est, quia Deus mouet res omnes consentaneè naturali illarum conditioni; sic vt à causis necessarijs proueniant effectus necessarij; à liberis, contingentes: atqui naturalis conditio voluntatis est esse causam non determinatam ad vnum, sed indifferenter se habere ad mul-

ta: ergo Deus illam sic mouet, vt non determinet ex necessitate ad vnum, sed vt motus eius maneat contingens.

Notandum Primò, D. Thomam loqui de *De qñt motione*, quæ Deus mouet, non quidem vt obiectum, vel vt proponens obiectum per suam prouidentiam (nam de hoc modo dictum est art. 2. vbi ostensum est, voluntatem in hac vita à nullo obiecto ad exercitium necessarîo moueri.) Sed loquitur de motione, quæ mouet vt efficiens motum voluntatis, præsertim per suum concursum & per auxilium præueniens voluntati impressum: His enim modis accommodat se conditioni voluntatis. De motione illà quæ dicitur mouere, vt est auctor & conseruator naturæ voluntatis, nulla potest esse quæstio; quia solum mediante naturâ sic mouet, non autem per se immediatè: Vnde hæc motio ex parte Dei nihil est aliud, quàm creatio & conseruatio naturæ voluntatis, vt motus sibi conuenientes edat. Itaque nihil ponit circa naturam vel operationem voluntatis, vnde possit prouenire necessitas in operatione.

De qñt motione hic agit. D. Thomas.

Notandum Secundò, Hæc esse sermonem de actibus voluntatis perfectis, quibus absolutè aliquid vult aut recusat; non autem de imperfectis affectionibus à Deo immisissis.

Notandum Tertio in Resp. ad Tertium: *Si Deus inquit, mouet voluntatem ad aliquid, impossibile est vt voluntas ad illud non moueatur; non tamen est impossibile simpliciter*: ex his verbis aliquos sumere argumentum pro prædeterminatione voluntatis; sed mihi me fecundum mentem D. Thomæ. Nam D. Thomas loquitur non de motione præueniente, sed comitante, quæ Deus mouet voluntatem, concurrèdo per se & per auxilium gratiæ, non prius naturâ quàm voluntas moueatur, sed omnino simul. Etsi autem posita illà motione impossibile sit, vt voluntas non moueatur (non enim hæc duo simul stare possunt, Deus mouet voluntatem concurrèdo cum illa, & voluntas non mouetur:) non tamen inde sequitur esse absolutè impossibile, voluntatem tunc non moueri, aut esse necessarium moueri: nam illa Dei motio est in potestate voluntatis, vt incipiat vel desinat, vt continuetur vel abrumpatur: Simili modo, si voluntas seipsam mouet, necesse est ipsam moueri; non tamen tunc necessarîo mouetur; quia in potestate voluntatis est vt seipsam moueat. Eodem modo intellige D. Thomam in Corp. cum ait: *Sic Deus voluntatem mouet, vt non ex necessitate ad vnum determinet. Non ex necessitate*, id est, non eo modo, vt illa determinatio non sit in potestate voluntatis & arbitrio. Longè est alia ratio prædeterminationis. Posita enim prædeterminatione, quæ Deus voluntatem præuenièdo prædeterminet ad actum; voluntas absolutè mouetur necessarîo: quia non est in potestate voluntatis, vt illa prædeterminatio incipiat vel non incipiat (quia præuenit omnem concursum liberum voluntatis:) & illà posita, non est in eius potestate vt actus non sequatur; quia cum illa determinatione necessarîo est connexus, cum re ipsa ab illa non distinguatur.

Maldè simpliciter hinc argumentum pro prædeterminatione.

G. QVÆ.